

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Злобіної Катерини Сергіївни на тему «Ефективність фінансового планування на підприємстві», подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми. Потужний промисловий комплекс є необхідною умовою забезпечення сталого економічного зростання в Україні. Вітчизняні підприємства проходять серйозну перевірку часом в умовах постійних економічних трансформацій. Швидка зміна умов функціонування, відкритість зовнішньому середовищу, схильність до внутрішніх перетворень спонукають вітчизняні підприємства до постійного удосконалення. Рівень розвитку економіки значною мірою залежить від стану підприємств промисловості, в тому числі підприємств переробної галузі. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність створення ефективної системи управління для поліпшення управління їх розвитком, спрямування цього розвитку на досягнення поставлених цілей та завдань.

Формування системи ефективного управління підприємством здійснюється для досягнення цим підприємством певних цілей: збільшення обсягу продажу продукції, нарощування своєї присутності на даному регіональному ринку, підвищення вартості підприємства та інше. Однак у будь-якому випадку створення та розвиток ефективної системи управління підприємством не можливе без створення нових підходів до планування, в тому числі до фінансового, яке у всіх випадках є ланкою організаційного процесу, а тому підкоряється закономірностям розвитку організаційної структури

управління сучасним підприємством. Тому завдання удосконалення фінансового планування стає одним з найважливіших для підприємства переробної промисловості в сучасних умовах.

Отже, актуальність обраної теми та її практичне значення в контексті дослідження умов підвищення ефективності фінансового планування на підприємстві шляхом подальшого розвитку теоретичних положень, розробки комплексу методичних підходів до фінансового планування та удосконалення науково-методичних підходів до організації і визначення ефективності фінансового планування на підприємстві в сучасних умовах не викликає жодних сумнівів.

2. Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи базуються на фундаментальних положеннях економічної теорії, теорії фінансів, теорії управління, які висвітлені в працях зарубіжних і вітчизняних науковців, а також на практичному досвіді функціонування вітчизняних підприємств, тому є науково-обґрунтованими і достовірними.

Зміст дисертаційного дослідження переконує, що здобувачка використовувала сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження: методи абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, аналізу, синтезу – при теоретичній концептуалізації ефективності фінансового планування на підприємстві; методи статистичного аналізу – при аналізі показників функціонування промисловості та переробної галузі; графічний метод – при визначенні сучасного стану фінансового планування на підприємстві та наочності запропонованих методичних підходів; матричні методи – при плануванні та контролюванні доходів та витрат на підприємстві; графоаналітичних побудов – при визначенні місця переробної галузі у створенні ВВП, при визначенні граничних витрат підприємства, при впровадженні інновацій на підприємстві, кореляційно-регресійного аналізу – при визначенні показників кореляції за основними показниками переробної галузі та ВВП.

В роботі використано праці вітчизняних та зарубіжних вчених з обраної

дисертантом теми, матеріали періодичних видань, показники органів державної статистики України, дані фінансової звітності підприємства переробної промисловості, статистичні й фактичні матеріали, опубліковані в аналітичних оглядах, монографіях, інтернет - ресурси.

Достовірність наукових положень, рекомендацій та висновків підтверджується: впровадженням результатів дослідження в практичну діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «ВІН-ГРУП», товариства з обмеженою відповідальністю «ВІРТУС-ТРЕЙД», товариства з обмеженою відповідальністю «Губернія -2009», товариства з обмеженою відповідальністю «ВІК ЛОГІСТИК» та навчальний процес Класичного приватного університету та Дніпровського державного технічного університету, що зафіксовано у відповідних довідках; апробацією на 4 всеукраїнських та 3 міжнародних науково-практичних конференціях.

Загальні висновки до роботи достатньо повні, належним чином узагальнені та відображають авторське бачення вирішення проблем управління ефективністю фінансового планування на підприємстві.

3. Ступінь новизни наукових положень дисертації полягає в полягає в розвитку теоретичних та удосконаленні науково-методичних засад визначення ефективності фінансового планування та підходів до планування.

У дослідженні отримано такі найбільш вагомні результати:

Удосконалено методичний підхід до оцінки потенціальних можливостей по збільшенню прибутку на основі розрахунку нормативної величини граничного значення виробничої потужності підприємства, та на її основі нормативної величини граничного значення обсягу виробництва та нормативу граничного значення зниження витрат на одну гривню обсягу виробництва з урахуванням приросту потужності за рахунок проведення організаційно - технічних заходів (с. 109-112).

Удосконалено методичний підхід щодо фінансового планування та складання плану - прогнозу на основі ланцюгової матричної моделі, яка є системою показників і укрупнених нормативів щодо доходу та витрат

підприємства й дозволяє на рівні їх формування (в місцях їх виникнення) визначати проблемні завдання в управленні, застосовувати прогресивні норми, проводити заходи щодо економії ресурсів, проводити контроль виконання планових показників та ефективності планування(с. 104-109).

Розроблено удосконалену систему оцінки і фінансового стимулювання поліпшення економічних результатів роботи служб підприємства на основі розрахунку обґрунтованості завдань за обсягом економічного ефекту від впровадження організаційно-технічних заходів по структурних підрозділах підприємства через використання показнику економічного ефекту на 1 грн. заробітної плати по кожній службі, при цьому рівень напруженості завдань за обсягом економічного ефекту від впровадження організаційно - технічних заходів по службам підприємства запропоновано визначати відношенням планової суми економічного ефекту до його нормованої величини (с. 127-128).

Удосконалено методичні підходи визначення граничних витрат підприємства на основі визначення точки беззбитковості, що на відміну від існуючих дозволяє визначити абсолютний та відносний запас міцності та величину граничних витрат підприємства при розробці плану-прогнозу на основі критерію ефективності фінансової стратегії через порівняння декількох варіантів граничних показників діяльності підприємства(с. 122-123).

Розроблено систему гнучкого трьох рівневого планування, яка дозволяє ув'язувати господарські і фінансові процеси (на рівні ключових показників) з метою формування єдиної замкненої технології управління з можливістю реалізації зворотного зв'язку – коригування планів для досягнення наміченого загального результату(с. 79-88).

Розвинуто методичний підхід до визначення відносної економії умовно-постійних витрат підприємства, який дозволяє комплексно підходити до складання плану-прогнозу, враховуючи специфіку підприємства та наявні резерви за кожною статтею витрат, до складання напружених планів, та дозволяє підвищити результативність та ефективність діяльності підприємств переробної галузі (с. 129-132).

Систематизовано та виокремлено основні групи принципів планування, базуючись на яких та ґрунтуючись на визначенні змісту фінансового планування, його цілей і завдань у сучасних умовах забезпечується формування комплексу підходів до організації фінансового планування та безпосередньо механізм планування на підприємстві(с. 35-44).

Визначено найбільш загальні критерії оцінки ефективності фінансового планування на підприємстві через дефініції ефективності, економічності, дієвості та результативності, які віддзеркалюють позитивний вплив планування на діяльність підприємства(с. 61-66).

4. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. Основні результати дисертаційної роботи опубліковані в 14 наукових працях загальним обсягом 7,33 д. а., з них 6 – статті в наукових фахових виданнях України (5,9 д. а.), 1 – стаття в зарубіжному виданні (0,48 д. а.), 7 – матеріали конференцій (0,95 д. а.). Особисто автору належить 6,3 д. а. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам ВАК України щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Наведені у авторефераті публікації відображають основний зміст дисертації і одержані автором наукові результати.

5. Відповідність дисертації встановленим вимогам. За своєю структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам, встановленим ВАК України до кандидатських дисертацій. Дисертація складається із вступу, трьох розділів і висновків, викладених на 157 сторінках машинописного тексту. Робота містить 27 таблиць, 27 рисунків, 4 додатки та список використаних джерел зі 170 найменувань.

6. Важливість для науки і національного господарства результатів дослідження і рекомендацій щодо їх подальшого практичного використання. Обґрунтовані теоретичні висновки та розроблені практичні рекомендації, які містяться в дисертаційному дослідженні, можуть бути

використані в управлінні підприємством з використанням нових підходів до фінансового планування та оцінювання його ефективності.

Внесені пропозиції щодо до визначення граничного доходу та граничних витрат, стимулювання робітників підприємства для формування напружених планів, використовуються в роботі ТОВ «ВІН-ГРУП» (акт впровадження № 85 від 28.02.2020). Результати дисертаційної роботи знайшли своє практичне застосування в діяльності ТОВ «ВІРТУС-ТРЕЙД» при виявленні проблем управління ефективністю фінансового планування на підприємстві (довідка № 359-20 від 18.03.2020), ТОВ «Губернія-2009» при реалізації запропонованої системи оцінювання й фінансового стимулювання поліпшення економічних результатів роботи структурних підрозділів підприємства (довідка № 52-131 від 20.03.2020), в роботі ТОВ «ВІК ЛОГІСТИК» при плануванні та прогнозуванні своєї діяльності на основі ланцюгової матричної моделі (довідка № 536 від 15.03.2020 р.).

Визначені у дисертації методичні підходи до фінансового планування на підприємстві використовуються в навчальному процесі при викладанні ряду дисциплін в Класичному приватному університеті (довідка № 10/19 від 14.03.2019) та в Дніпровському державному технічному університеті (акт впровадження № 06дн-13 від 29.02.2019).

7. Дискусійні положення та зауваження до роботи. Оцінюючи позитивно дисертаційну роботу в цілому, вважаю за необхідне зробити такі зауваження:

1. Необхідно було більш детально розглянути організацію та переваги фінансового планування на підприємствах в залежності від їх величини. Бо на малих, середніх та великих підприємствах організація планування відрізняються (с. 36).

2. Запропонована система принципів планування потребує додаткового обґрунтування для підприємств малого та середнього бізнесу. Бо навряд лі такі підприємства мають можливість їх дотримуватися (с. 44).

3. В роботі підвищення ефективності планування розуміється через

організацію процесу планування, хоча доходи та витрати відіграють не менш важливу роль в цьому процесі (с. 57).

4. В роботі сказано, що існує два підходи до оцінки планів. Необхідно було надати сутність цих підходів у табличній або графічній формі для більш наочного співставлення (с. 61).

5. На стор. 55 та стор. 58 зазначено, що система планування є неефективною, в якій відхилення фактичних результатів від запланованих регулярно перевищує 10%. На наш погляд, таке твердження потребує додаткового обґрунтування.

6. У дослідженні зазначено, що для підвищення ефективності управління підприємством, цілі розвитку повинні стати конкретними і відчутними, матеріалізовані у конкретних контрольних показниках, що знаходяться в компетенції конкретних менеджерів і виконавців, і наведено такий показник як «фінансового розвитку господарського суб'єкта». На нашу думку, необхідно було навести усю систему таких показників (с. 86 - 87).

Але відзначені недоліки не мають принципового характеру та не знижують теоретичний і практичний рівень дисертації.

Загальний висновок.

Дисертаційна робота Злобіної Катерини Сергіївни на тему: «Ефективність фінансового планування на підприємстві» носить цілісний логічно-послідовний характер, виконана на високому науковому рівні, вирізняється актуальністю та новизною, має важливе як теоретичне так і практичне значення.

За формальними та якісними ознаками, рівнем і новизною дослідження виконана у відповідності до основних вимог щодо написання робіт такого виду, передбачених у пп. 11, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 р. № 423.

Авторка дисертації – Злобіна Катерина Сергіївна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю

08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор

кафедри бізнес-економіки

та підприємництва

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

К.А. АНДРЮЩЕНКО

